

Handläggare
Yvonne Sawert
Yvonne.Sawert@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) – svar på remiss från Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 8 september 2021, bilaga 1, överlämnas till Socialdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över betänkandet *Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården* (SOU 2021:39).

Sammanfattning

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39), är ett betänkande om hur vård- och omsorgsgivare, med patientens eller omsorgsmottagarens medgivande, ska kunna ge andra fysiska personer (ombud) elektronisk tillgång till patientuppgifter och omsorgsdokumentation. Många patienter och omsorgstagare behöver av olika skäl hjälp för att klara det praktiska kring sina vård- och omsorgsprocesser.

Betänkandet är resultatet av den utredning regeringen beställt gällande personuppgiftshantering inom och mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård samt av register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP-registret).

Lagförslaget som presenteras omfattar även privata aktörer som yrkesmässigt bedriver hälso- och sjukvård som till någon del är offentligt finansierad.

Utredningen bedömer att fördelarna med förslagen överväger de integritetsrisker som finns.

Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och socialförvaltningen. Förvaltningarna ser positivt på förslagen som innebär en hjälp för patienten eller omsorgstagaren och deras ombud att följa vårdförlopp samt att det för vårdgivare underlättar att göra kontroller av legitimerad personals behörighet.

Förvaltningarna delar utredningens uppfattning om att fördelarna med förslagen överväger de integritetsrisker som finns.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39), är ett betänkande om hur vård- och omsorgsgivare, med patientens eller omsorgsmottagarens medgivande, ska kunna ge andra fysiska personer (ombud) elektronisk tillgång till patientuppgifter och omsorgsdokumentation. Många patienter och omsorgstagare behöver av olika skäl hjälp för att klara det praktiska kring sina vård- och omsorgsprocesser.

Betänkandet är resultatet av den utredning regeringen beställt gällande personuppgiftshantering inom och mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård samt av register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP-registret).

Lagförslaget som presenteras omfattar även privata aktörer som yrkesmässigt bedriver hälso- och sjukvård som till någon del är offentligt finansierad.

Utredningen bedömer att fördelarna med förslagen överväger de integritetsrisker som finns.

Förslagen om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och omsorgsdokumentation

Förslagen om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är utformade som frivilliga möjligheter. Vård- och omsorgsgivarna väljer om regelverket ska tillämpas eller inte.

Utredningen menar att det inte är nödvändigt att uppgifter om medgivanden, ändringar och återkallelser av elektronisk tillgång till patientuppgifter för ombud förs in i patientjournalen. Vad som krävs är att dokumentationen är på ett sådant sätt att vårdgivaren enkelt kan administrera uppgifterna.

Utredningen betonar att förslagen varken påverkar eller begränsar den möjlighet som finns för förvaltare och gode män att ha insyn i sina huvudmäns patientuppgifter. Förslagen syftar till att skapa en möjlighet att låta patienter och omsorgstagare att utse en person som kan hjälpa dem i deras vårdkontakter. Att fler patienter och omsorgstagare via ombud får möjlighet till insyn i sina vård- och omsorgsprocesser bidrar till ökade förutsättningar för en jämlik hälsa. God och jämlik hälsa är en förutsättning social hållbarhet och även en grund för flera mål i Agenda 2030.

Förslagen om HOSP-registret

Utredningen föreslår att Socialstyrelsen ska möjliggöra för allmänheten att digitalt eftersöka en persons behörighet i HOSP-registret. Endast person- och samordningsnummer ska kunna användas som sökbegrepp.

Enligt förslaget i utredningen ska Socialstyrelsen kunna besluta om att ge en myndighet eller en offentlig vårdgivare elektronisk tillgång till uppgifter i HOSP-registret.

Utredningen föreslår att tre nya syften för behandling av personuppgifter i HOSP-registret införs. Uppgifterna ska få behandlas:

1. för att ge allmänheten upplysning om hälso- och sjukvårdspersonals behörighet.
2. för att framställa statistik om hälso- och sjukvård enligt lagen om den officiella statistiken.
3. för att kontrollera hälso- och sjukvårdspersonals identitet och behörighet vid handläggning av ärenden om dispens från begränsningar av förordnande och utlämnande av läkemedel.

Utredningen har analyserat de rättsliga förutsättningarna för kommuner och regioner att få direktåtkomst till uppgifter i HOSP-registret. Här har syftet varit att skapa förutsättningar för att bemanna krigsorganisationer. I dag kan kommuner och regioner endast bemanna sina krigsorganisationer med den egna personalen, personer som är med i frivilliga försvarsorganisationer och personer som kommunen eller regionen träffat ett skriftligt avtal med om tjänstgöring. Genom direktåtkomst till HOSP-registret skulle kommuner och regioner ges tillgång till information om legitimerad, och tidigare legitimerad, hälso- och sjukvårdspersonal som finns folkbokförd i kommunen eller regionen. Detta under förutsättning att det också ges elektroniskt tillgång till uppgifter om folkbokföringsort. Givet att de skulle tillåtas behandla uppgifterna i HOSP-registret, för att planera personal vid höjd beredskap, ser utredningen att detta skapar bättre förutsättningar för att bemanna krigsorganisationer med hälso- och sjukvårdspersonal.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningarna välkomnar utredningens förslag om ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter samt förändringarna kring HOSP-registret.

De samberedande förvaltningarna konstaterar att, den journalföring som görs idag inom hälso- och sjukvården i Huddinge kommun, inte är synlig i den nationella patientöversikten. En lösning för direktåtkomst för patienter och omsorgstagare och ombud behöver tas fram.

Många av de personer som är aktuella för att använda ombud, enligt utredningens förslag, finns inom funktionshinderområdet och äldreomsorgen. Dessa personer har ofta inte BankID så att de kan ta del av sina journaler via 1177. Här ser förvaltningarna att förslaget med ombud kan innebära att dessa personer i högre grad kan bli delaktiga i sin egen vård.

Utredningen nämner olika tekniska lösningar för medgivande till ombud men exkluderar lösningar för personer som inte kan eller vill använda BankID. Dock konstateras i utredningen att dessa personer inte ska undantas från möjligheten att använda ombud. Förvaltningarna ser att en lösning här behöver utredas vidare.

Vad gäller dokumentation av medgivanden, återkallelser och ändringar av ombud menar utredningen att detta inte behöver noteras i patientjournalen. Förvaltningarna ser att detta kan och bör hanteras i något av de befintliga system för dokumentation den legitimerade personalen arbetar i.

Förvaltningarna konstaterar att personer med nedsatt beslutsförmåga inte omfattas av utredningens förslag. Det innebär att många patienter och omsorgstagare i kommunens vård inte berörs av möjligheten att använda ombud.

Direktåtkomst till HOSP-registret antas bli en fördel för Huddinge kommun som vårdgivare och som arbetsgivare till legitimerade medarbetare. Detta då det kommer att innebära ett förenklat förfarande av behörighetskontroll vid nyanställning och även under pågående anställning.

Vad gäller barnperspektivet och barnets rätt är utredningens utgångspunkt att vårdnadshavare har rätt att ta del av sekretessbelagda uppgifter som rör barnet. Därför påverkas inte barnets rätt eller barnperspektivet av utredningens förslag.

Förvaltningarna ser att utredningens förslag är positiv ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Social hållbarhet berör människors livsbetingelser i samhället, till exempel hälsa, samt möjligheterna att förbättra dem. Genom möjligheten att använda ombud stärks detta för de individer som inte annars har förutsättningar att ta del av sin egen vårdprocess eller att påverka sin egen vård.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

För att göra Huddinge kommuns hälso- och sjukvårdsdokumentation tillgänglig för direktåtkomst, enligt utredningens förslag, bedöms nya tekniska lösningar behövas. Kostnader för dessa går i dagsläget inte att bedöma. Dock kan sådana lösningar antas medföra besparingar i form av effektiviseringar i ett längre perspektiv.

Förslagen om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är frivilliga varför förslagen i sig inte medför några ekonomiska konsekvenser.

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande
- Bilaga 2. Socialnämndens remissvar
- Bilaga 3. Vård- och omsorgsnämndens remissvar
- Bilaga 4. Betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården, SOU 2021:39
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/05/sou-202139/>

Datum
2021-09-08

Diarienummer
KS-2021/1481.109

Beslutet ska skickas till
Socialdepartementet